

SLOVENSKI NAROD

izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 peti a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati peti vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisli se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODEBUZNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kocenova ulica 12. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštnem Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

JUGOSLAVIJA IN RAZOROŽITEV

Na včerajšnji seji razorožitvene konference je jugoslovanski ministrijski predsednik dr. Marinković obrazložil razorožitveni predlog Jugoslavije

Ženeva, 14. aprila. AA. Splošna komisija razorožitvene konference je razpravljala o glavnih načelih čl. 1. narčne konvencije o razorožitvi.

Prvi je govoril italijanski zunanji minister Grandi. Po njegovem mnenju bi kvalitativna omejitev oboroževanja radikalno znižala napadalno silo posameznih držav in hkrati okreplila njen obrambeni ustroj. Napadalno orožje je enota, ki jo je treba uničiti.

Nato je Grandi zavračal včerajšnje argumentacije predsednika francoske vlade Tardieuja, češ da bi kvalitativna omejitev oboroževanja ne bila izvedljiva. Hipoteza o slabem namenu naj ne prepreči konvencije, ker se sicer razdere vse medsebojno zaupanje. Italija, je nadaljeval Grandi, je že pristala na postopno ukinitje ofenzivnega orožja. Grandi naposled soglasja s sovjetskim

zastopnikom, da je treba omejitev oboroževanja izpolniti z resnim znižanjem sedanje oborožitve.

Brazilijski odposlanec se je pridružil ameriškemu predlogu o kvalitativni razorožitvi.

Turški delegat je izjavil, da se priključuje ameriškemu predlogu, če pa ta ne bo sprejet, bo Turčija za predloge sovjetskega odposlanca.

Urugvajski delegat se je načelno izjavil za francoski predlog. Perzijski odposlanec je zahteval, naj se podrobno uredi položaj tistih držav, ki ne izdelujejo orožja in municije. Na vsak način pa je treba sprejeti čl. 1. predloženega narčne konvencije o razorožitvi.

Zatem je povzel besedo jugoslovanski minister zunanjih zadev dr. Voja Marinković, ki je konferenci postavil predlog o ukinitju vojnih ladij vseh

kategorij s podmornicami vred. Izvzete so le ladje, namenjene obrambi obale in pristanišč in pa ladje pomorske policije. Države, ki bodo podpisale razorožitvene konvencije naj se hkrati obvežejo, da bodo omejile število svoje težke artiljerije in tankov. To orožje naj bo pod nadzorstvom DN. V primeru vojnega napada naj bi DN smelo to orožje rekvirirati in ga izročiti z osebnim vred tisti državi, ki bi postala žrtev napada. Dr. Marinković je nadalje zahteval, naj se prepove bombardiranje iz zraka in uporaba kemične in bakteriološke vojne celo v primeru nujne samoobrambe. DN naj državo, ki krši te obveze, kratkoma črta iz članstva civiliziranih držav.

Dr. Marinkovićevi predlogi so bili izročeni predsedstvu splošne komisije razorožitvene konference. Komisija se sestane po vsej priliki v četrtek ali petek.

Iz Narodne skupščine

Danes bo Narodna skupščina ponovno razpravljala trošarinskem zakonu, nakar bo zasedanje odloženo

Beograd, 14. aprila. Narodna skupščina je na svoji včerajšnji seji sprejela zakon o pobijanju draginje. V zvezi s tem se je razvila v Narodni skupščini tudi zanimiva debata o stanovanjskem vprašanju. Skupščinski odbor je svojemu poročilu o zakonu o pobijanju draginje priključil resolucijo, v kateri povdarja, da je neobhodno potrebno urediti istočasno tudi vprašanje znižanja najemnin za stanovanja in lokale. Minister socialne politike g. Pucelj je v svojem govoru podčrtal, da vlada ta problem proučuje in da bo svojočasno stavila narodnemu predstavstvu primerne predloge. Stanovanjski problem je tako kompliciran, da ga ni mogoče rešiti preko noči.

Na današnji seji Narodne skupščine, ki je bila po kratkem času prekinjena, je predsednik Narodne skupščine uvodoma

objavil, da je senat smoči sprejel trošarinski zakon z raznimi izpremembami ter ga je zaradi tega vrnil Narodni skupščini, da o njem ponovno razpravlja. Takoj nato se je sestel finančni odbor, ki bo še v teku dopolnjeval ssetavil svoje poročilo k temu zakonu. Nato je predsednik predčital interpelacijo narodnega poslanca dr. Nikole Nikića, v kateri kritizira delovanje centralnega presbira in mu očita, da favorizira beograjske liste, tisk v provinci pa zamenja. Sledilo je čitanje raznih prošelj in pritožb, nakar je bila seja prekinjena ter se bo nadaljevala ob 12. ko bo finančni odbor predložil svoje poročilo o trošarinskem zakonu. Narodna skupščina bo s tem zaključila svoje zasedanje in bo odložena preko pravnoslovnih velikonočnih praznikov do 10. maja.

Odmev razpusta Hitlerjevih napadalnih oddelkov

Hitlerjevi listi podčrtavajo veliko odgovornost vlade -- Odmev v Londonu

Berlin, 14. aprila. Na včerajšnji konferenci notranjih ministrov vseh nemških dežel pod predsedstvom državnega notranjega ministra dr. Grönerja je bilo sklenjeno, da se na vsem ozemlju nemške države prepovedo napadalne formacije narodno socialistične stranke. Ta sklep je bil v Berlinu takoj izvršen in so ob 5. popoldne policijski organi zapečatili vse vojašnice narodno socialistične stranke, zaplenili inventar in korespondenco.

Vsi današnji listi obširno komentirajo ta ukrep vlade. Vladni listi odobravaljo to akcijo, opozicijski tisk pa jo seveda ostro kritizira. »Berliner Tageblatt« označuje ukrep vlade za neobhodno potreben silobran. »Deutsche Allgemeine Zeitung«, glasilo Hitlerja, pa piše, da se ni moglo bolj jasno dopovedati ljudstvu, kako nujno potrebna je v Nemčiji izprememba kurza. Ukrep vlade na znotraj v svoji utemeljitvi

ni prepričevalen, na zunan pa je naravnost škodljiv. Vlada uničuje organizacijo, ki je vedno delala za obnovo nemške suverenosti in ojačanje nemškega prestiža. »Lokal-Anzeiger« naglašja, da se mora vlada zavedati tudi velike odgovornosti, ki jo je s tem prevzela. Prepoved narodno socialističnih organizacij bo samo pomnožila Hitlerjeve glasove na Pruskem.

London, 14. aprila. Vsi današnji listi komentirajo razpust narodno socialistične organizacije. »Times« objavlja uvodnik pod naslovom »Možat koraki«, v katerem povdarja, da bo reakcija na ta ukrep nemške vlade pokazala, ali ima nemška vlada ne samo voljo, marveč tudi moč za vladanje. Tudi »Daily Mail« piše, da je treba počakati, kak uspeh bo rodila ta akcija. »Daily Chronicle« je presenečen nad tem, da vlada teh organizacij ni razpustila že pred predsedniškimi volitvami.

Hindenburg za kompromis s Hitlerjem?

Senzacionalne informacije poljskega socialističnega lista — Hitlerjev vstop v vladu bi pomenil konec nemške demokracije

Varšava, 14. aprila. AA. Pat poroča: Socijalistični list »Robotnik« komentira nemške volitve in ugotavlja, da ponovne volitve za predsednika nemške republike niso bile več volitve za predsednika, nego dirka za glasovi.

V tej dirki, pravi list, je Hindenburg izgubil, ker je dobil Hitler 2 milijona novih glasov, Hindenburg pa samo 700.000. Ker ima nemška vlada pred seboj 13 milijonov Hitlerjevih volilcev, se po glasovih, ki se širijo, pripravlja, da začne pogajanja s Hitlerjem, da dobe njegovi pristajniki nekaj portfeljev v novi vladi. Z vstopom Hitlerjevcev v nemško vlado bi bila usoda nemške demokracije zapečatena. Zaradi napredovanja hitlerizma je bil Hindenburg prisiljen prikloniti se pred levico in centrom, ki sta zato glasovala zanj. Zdaj pa nastaja nevarnost, da ne bo Hindenburg želel kompromisa s Hitlerjem. Hindenburg ni človek za politično borbo, še manj pa demokrat; zato ni izključeno, da pride do takega kompromisa. Nemčija preživlja veliko krizo. Hin-

denburgova zmaga samo odloga končni boj med demokracijo in fašizmom, preprečiti pa ga ne more.

Varšava, 14. aprila. AA. »Kurier Porani« komentira nemške volitve in ugotavlja, da je Hitler, ki je bil še včeraj brez domovine, zbrati 13 milijonov in 500.000 glasov. Takega kandidata ni mogoče več smatrati za neznanstveno pojav, in zato je treba pričakovati napredov v tej smeri, da bi se Hitler kompromitiral s tem, da se prične v vlado, da se tako nemškim masam, ki so vse prevzete od romantične blaznosti, dokaže, da je vpitje in objubljanje eno, objube, dane v volilni kampanji, izpolniti pa nekaj popolnoma drugega. Romantični duh v blaznosti je popolnoma zmagal pri nemških volitvah, evropski duh pa je doživel popoln neuspeh. Po teh volitvah je zato treba pričakovati še grobejših glasov iz Nemčije, in če bo nesloga v Evropi še dalje trajala, bomo kmalu doživeli, kako Hitler, prevzet od blaznosti, uničuje evropsko zajednico.

Trboveljski in hrastniški rudarji pri banu

Ljubljana, 14. aprila. Davi so zastopniki delavstva iz Trbovelj in Zagorja konferirali z rudarskim glavarjem g. inž. Stergarjem zaradi uvedbe 6-urnega delavnika in zaradi podpore delavstvu. Konference so se udeležili tudi župan iz Zagorja g. Grčar, banovinski svetnik g. Gvido Biriola, predsednik Delavske zbornice g. Cobal, predsednik Zveze rudarjev Jugoslavije g. Arh, zastopnik Narodno strokovne zveze iz Zagorja g. Kušar, ter zastopnika II. rudarske skupine gg. Krautberger in Skrinjar. Zastopniki so rudarskega glavarja informirali o težkem položaju delavstva in ga prosili pomoči. Glavar si je izgovoril rok za premislek in povabil zastopnike k drugi konferenci, ki bo popoldne ob 4. Opoldne se je oglasila deputacija tudi pri g. banu dr. Marušiču in mu pojasnila svoje težnje.

Nezgoda Ljubljancanke v Beogradu

Beograd, 14. aprila. V Topčiderskem parku je neki motociklist podrl včeraj gđ. Rušo Fotičevo, uradnico Privilegirane agrarne banke in hčerko pomočnika ministra zunanjih zadev g. Antona Fotiča. Gospodica si je zlomila nogo in so jo morali prepeljati na kirurški oddelek beograjske bolnice.

Poplave na Madžarskem

Budimpešta, 14. aprila. Iz Miškolca poročajo, da voda v gornji Tisi še ni dosegla najvišje točke. Prebivalci ogroženih krajev bivajo na prostem. Po ulicah v kraju Hejőkürt je voda meter visoko, tako da so se morali prebivalci umakniti na višje ležeče dele mesta. V Tokaju je voda dosegla že poslopja v notranjem mestu. V grško-katoliški cerkvi stoji voda pol metra visoko. V celem je voda v Tokaju poplavlja 250 stanovanjskih hiš, dočim je ostalo v Hejőkürtu izmed 125 hiš neprizadetih samo 25, dvajset pa se jih je popolnoma podrla.

Gandhi noče iz zapora

Bombay, 14. aprila. d. Gandhi je zavrnil ponudbo angleške vlade, da ga pod gotovimi pogoji takoj izpusti iz zapora. Izjavil je, da ne bo izdal ukaza o ukinitvi neposlušnosti, dokler vlada ne bo preklicala izjemnih odredb.

Zastavljene Kreugerjeve akcije

Stockholm, 14. aprila. AA. Po poročilu strokovnjakov, ki imajo nalogo proučiti stanje podjetja Kreuger & Toll, je 500.000 delnic serije A tega podjetja zastavljene pri raznih švedskih denarnih zavodih kot jamstvo za posojila, ki jih je družba Kreuger & Toll sklenila pri njih.

Obsodba komunistov v Rimu

Rim, 14. aprila. AA. Posebno sodišče za zaščito države je obsodilo 10 protifašistov, ker so skušali organizirati komunistično stranko v Italiji. Osem obtožencev je bilo obsojenih na kazen od 8 do 12 mesecev in do 2 let zapora.

Prvi sovjetski zrakoplov

Moekva, 14. aprila. AA. Te dni je bil v Leningradu prvi poizkus s prvim sovjetskim zrakoplovom. Prostornina tega zrakoplova znaša 2300 kub. met. Opremljen je z motorji po 150 konjskih sil. Poizkusni polet je uspel. Sovjetska vlada je sklenila zgraditi še en zrakoplov.

Konferenca finančnih strokovnjakov

Sestala se bo še ta teden v Luganu, da razpravlja o pomoči podunavskim državam

Pariz, 14. aprila. S. V dobro poučenih krogih Društva narodov zatrdjujejo, da se bo še v teku tedna sestala v Luganu konferenca finančnih strokovnjakov vseh evropskih držav. Konferenca se bo razpravljala o pomoči podunavskim državam. Svet Društva narodov se bo danes bavil s priporočili finančnega odbora. Po vsej priliki bodo morale srednjeevropske države še dalje čakati na pomoč, dočim bo Grčija baje takoj dobila posojilo. Pogajanja o Srednji Evropi se bodo po vsej priliki razvijala v tem smislu, da se bo po potrebnih pripravah sestala konferenca vseh prizadetih držav, ki jo bo organiziralo tajništvo Društva narodov. Možnost finančne pomoči za srednje in vzhodne evropske države je dana, ker bi bila Francija v gotovih okoliščinah pripravljena dati z državno garancijo posojilo. Tudi ameriške bančne skupine so obljube finančnemu odboru Društva narodov finančno udeležbo pri posojilih za obnovo Srednje Evrope.

Washington, 14. aprila. Demokratiški predsedniški kandidat Al Smith je imel včeraj svoj prvi veliki volilni govor, v katerem se je dotaknil tudi vprašanja reparacij in vojnih dolgov. Naglasil je, da se mo-

rajo Zedinjene države sprijazniti z mislijo, da evropski dolžniki ne morejo plačati svojih dolgov. Temu se da odopomoči samo na ta način, da Amerika Evropi nove kredite. To bo le v interesu Amerike same. Izvoz je v zadnjih letih padel za več kot polovico in se more dvigniti le na ta način, da se zopet dvigne kupna moč Evrope. To je boljša in uspešnejša metoda kakor pa gledati kako Evropa propada in zahtevati plačilo dolgov. S tem se povzroča Ameriki milijardne izgube.

Lausanska konferenca

London, 14. aprila. »Daily Telegraph« objavlja informacije svojega diplomatskega dopisnika, po katerih se lausanska konferenca ne bo bavila samo z vprašanjem reparacij in vojnih dolgov, marveč bo obravnavala celokupni gospodarski in finančni problem Evrope. Posebno obširno se bo bavila z valutnim problemom in proučila možnost čimvečjega izenačenja valut. Z gotovosti strani pa se pojavljajo stremeljenja, da bi se lausanska konferenca odložila do jeseni, ali vsaj tako dolgo, da bi bil že predhodno dosežen sporazum glede nemških reparacijskih poročil med Nemčijo in državami upnicami.

Smrt španskega dramatika

Madrid, 14. aprila. AA. Tu je umrl po dolgi bolezni znani španski novinar in pisatelj Francisco De Vin. Pokojnik je bil napisal mnogo gledaliških dram in je bil sodelavec glavnih prestolniških listov.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 2286.92—2298.38, Berlin 1336.72—1347.52, Bruselj 790.10 do 794.04, Curih 1097.35—1102.85, London 212.83—214.43, Newyork ček 5618.38 do 5646.64, Pariz 222.59—223.71, Praga 167.11 do 167.97, Trst 289.50—291.90.

INOZEMSKÉ BORZE

Curih, 14. aprila. Beograd 9.—, Pariz 20.28½, London 19.45, New York 514.—, Bruselj 72.—, Milan 26.42½, Madrid 39.10, Amsterdam 108.50, Berlin 122.10, Sofija 3.72½, Praga 15.23, Varšava 57.65, Bukarešta 3.07.

Bruhanje ognjenikov v Ameriki pojenjuje

Tudi pepelnati dež je že pojenjal, vendar pa še ni pregleda nad obsegom katastrofe

Buenos Aires, 14. aprila. Bruhanje ognjenikov je v teku pretlike noči že dokaj ponehalo. Vendar pa leži še nad vso pokrajino neprodiren oblak dima in pepela tako, da se vedno ni mogoče točno ugotoviti, kolika je škoda in koliko je zahtevala katastrofa človeških žrtev. Toliko pa je jasno, da je škoda ogromna in da je uničen velik del letošnje žetve. Na tisoče ha polja in pašnikov pokriva debela plast pepela, peska in kamenja,

tako da so vsa ta polja ne samo za letoš, marveč za par let uničena. Če ne bo kmalu dežja ali pa močnega vetra, ki bi razpihal velikanski oblak pepela in dima, bo trajalo še mnogo dni, preden se bodo ogromne mase pepela in peska poglele. — Brzjavne in telefonske zveze s potresnim ozemljem so še vedno prekinjene in tudi železniški promet je še večinoma v zastoju.

Pred novo vojno na Daljnem vzhodu

Zaradi pregrupacije kitajskih čet pričakujejo nov ultimatum Japoncev, ki se že pripravljajo na boj

Sanghaj, 14. aprila g. Med Kitajsko in Japonsko se je situacija v zadnjih 24 urah zopet izredno postrila zaradi trajnih kitajskih gibanj vojaštva. V nevtralnih krogih pričakujejo v kratkem japonskega ultimata, da naj Kitajci takoj ustavijo premikanje svojih čet. V zadnjih dnevih je 3000 kitajskih vojakov zasedlo arzenal za orožje in municijo v Nunhunu. Na japonski mornarici, ki je zasidrana pred Sanghajem in na reki Vangpo, se opažajo živahne priprave za boj, iz česar sklepajo, da je situacija res zelo napeta.

Sanghaj, 14. aprila d. Kitajsko-japonska mirovna pogajanja, ki so se v zadnjih dneh vršila le s prizadevanjem angleškega poslanika, so bila včeraj prekinjena in odložena na nedoločen čas. Odgodi-

tev je bila sklenjena na zahtevo kitajskih delegatov, ki so izjavili, da pričakujejo novih navodil iz Nankinga. Domnevajo, da smatrajo kitajski delegati pogajanja kot brezpredmetna in da žele spraviti zadevo zopet pred Društvo narodov.

Obletnica španske republike

Madrid, 14. aprila g. V strahu pred komunističnim uporom v Španiji ob priliki današnje obletnice proglasitve španske republike, so oblastva uvedla vse varnostne mere, da v kali zadušijo vsak uporniški pokret. Močni vojaški oddelki so zastražili vse banke in javna poslopja. V Saragosi in Dranadi, kjer je za izbruh nemirov najbolj nevarno, so bile že številne osebe aretirane.

Narodna čitalnica oživljena

To častitljivo ognjišče našega narodnega življenja bo zopet obujeno

Ljubljana, 14. aprila.

Skoraj neverjetno so bo marsikomu zdelo, ko bo čital, da je bil v tork zvečer v restoraciji »Zvezda« občni zbor Narodne čitalnice. Res je nekaj anahronizem, saj so se druge čitalnice že skoraj vse zlele z manjšimi društvi, vendar je pa udeležba na obnem zboru dokazala, da je to staro društvo še vedno upravičeno obstati. Sami najodličnejši gospodje so bili namreč prisotni, da bi morali navesti vsa imena, če bi hoteli natančno poročati o tem zborovanju. Same osebnosti, ki jih pri drugih društvih vidimo na najčastnejših mestih, so se zbrale, da čitalnico zopet obude, zato je pa tudi zadržano, da se jim posreči oživiti ognjišče našega narodnega življenja.

Zborovanje je vodil predsednik g. Jan-ko Bleiweis, ki je pozdravil navzoče in konstatiral, da je lani minulo že 70 let, odkar je bila čitalnica ustanovljena. Po- zabili smo na to jubilej, ker čitalnica že od l. 1914. ni delovala. Kmalu po pričetku svetovne vojne je namreč morala prenehati, ki so ga njene prostore v Narodnem domu zasedlo vojaštvo, nekaj članov je pa dalje vzdrževalo v toliko, da je bilo zadoščeno zakonskim predpisom. Že ob 50letnici društva l. 1911. je takratni pred- sednik, bivši župan g. Peter Grasselli de- jal, da čitalnice nimajo več tistega pome- na, ki so ga imele ob času ustanovitve v časih narodnega boja in narodnega probu- denja, ker so jih nadomestile kavarnne in razne javne knjižnice, pač je pa tudi sedaj še potreba, da se obdrži in ohrani kot družabno središče narodno mislečih in- teligentov. To, kar je veljalo takrat, velja še danes, kar pravi častna udeležba, a tre- ba je izrecno konstatirati, da oživljena čitalnica nima namena konkurirati kakemu drugemu podobnemu društvu.

Po lepem govoru predsednika g. Janka Bleiweisa je podal obširno poročilo tajnik g. dr. Ciril Pavlin, ki je natančno orisal vso zgodovino Narodne čitalnice od njene

ustanovitve pred 71 leti pa do danes. Po- sebno je povdarjal, kako marno je bilo življenje v tem društvu, kar dokazuje zla- sti dejstvo, da je v vsej te dolgi dobi imela le 8 predsednikov. Marsikdo bo mor- da dejal, da v teh težkih časih čitalnica ni več potrebna, vendar so pa člani mnenja, da je naši inteligenci prav v teh hudih časih bolj kot kdaj prej treba središča, kjer se bo gojila družabnost in pravo razvedrilost. Zgodovina Narodne čitalnice, kakor jo je markantno orisal g. dr. Ciril Pavlin, je prava kulturna zgodovina Ljub- ljane v minulih 70 letih, »to je pa tajnik v resnici zaslužil najtoplejše priznanje vseh navzočih.

Po tajniškem poročilu je poročal bla- gajnik g. Janušič o skromnem denar- nem prometu, vendar je pa kljub temu mogel ugotoviti 1020 Din prebitka. Gospo- dar Narodne čitalnice direktor g. Čiuh a je popisal usodo bogatega inventarja Na- rodne čitalnice, ki se je iz Narodnega do- ma izgubil na vse strani da je sedaj pri- sljena živati gostoljubnost g. Krapeža. Preglednik g. J. Pinter je na topred- lagal absolutorij ki so ga zborovalci spre- jeli soglasno kakor vse druge sklepe. Občni zbor je določil tudi ustanovno 1000 Din in pa le po 2 Din članarine na mesec ki naj se po potrebi zviša, ko se društvo uži.

Pri slučajnostih se je vnela prav za- nimiva debata, ki so se udeležili gos- podje dr. Ažman, prorektor dr. Dolenc, ki je obljubil predavanje, nadalje dr. An- drejka, dr. Zirovnik, g. Skaberne in pa dr. Jenko, ki so vsi povdarjali veliko pije- to do častitljivega društva, v najpravi v svojo sredo zopet tudi naš narodno čen- stvo. S posebnim pritrjevanjem je bil zla- sti sprejet govor g. dr. Ažmana ki je po- varjal, da je Narodna čitalnica kakor nekdanji sedaj središče dobrih Sloven- cev, dobrih Jugoslovancev in idealnih Pan- slavistov.

Lep delavski prosvetni večer

„Svoboda“ in „Zarja“ sta priredili snoči že deseti de- lavski prosvetni večer

Ljubljana, 14. aprila.

Kot po geslu — dajte tudi delavcem, kar je njihovega, nudijo delavstvu hrane za duha in srce, tiste hrane, ki je še ved- no prav za prav le privilegij višjih slojev — na delavskih prosvetnih večerih v De- lavski zbornici. Snoči je bil že X. večer. Te večere prireja delavska tel. in kult. zveza »Svoboda« in delav. glash. društvo »Zarja«, sodelujejo vedno naši poštvo- valni konservatoristi, godba »Zarja« in iz- najditelj prireditelj pripravijo vedno še kakšno posebno atrakcijo ter imajo res mnogo vsega priznanja vrednih sodelav- cev, ki nastopajo. Doslej so bile prireditve brez vstopnine, zdaj so pa uvedli mini- malno vstopnino, ker niso mogli več vzdr- ževati reda zaradi prevelikega navala. Ako bi uspelo vse naše kulturne prire- ditve tako dobro v vsakem pogledu kot vedno ti večeri, bi lahko po pravici trdi- li, da smo visoko kulturni.

Posebnost je bila dojemljiva oderska scena z zborovsko recitacijo »Tovarnak«, ki jo je spisal Čufer, priredil pa F. Delak. Zapela so kladiva, zabrnili stroji, nakar so zrasli iz sajastih tovarniških tal in se odtrgali od strojev delavci ter stnili gla- sove in gromovite, bičajoče besede. Med sajami, oglušujočim ropotom in mehanič- no otopelostjo se je zbudil človek. Morda je bilo v tem močnem nastopu nekoliko preveč zanešenjstva, toda učinek je bil najmočnejši.

G. C. Štunkelj je predaval o knjigi in odnosti človeka do nje. S pravo ljubeznijo do knjige je govoril, da bi obudil tudi pri delavstvu razumevanje ter ljubezen do te velike kulturne vrednote. Saj je knjiga najedovitejšje vzgojno sredstvo, plemeniti duha in srce, vzgaja značaje, kaže nova spoznanja, odkriva lepoto in resnico in kristalizira dobro med zlom. Mora pa biti seveda dobra.

Orisal je zgodovinski razvoj knjige, nje nastajanje od pismenk v dobenih v kamen, hieroglifov, preko iznajdbe per- gamenta in uporabe papyrusa, Gutenberg- ove iznajdbe do današnjega razmahata ti- ska in knjige. Knjigo moramo znati ce- niti. Zlasti bi jo pa moral ljubiti delavec, gojiti duhovno svobodo, če ga že sicer zaslužuje delo. Delavstvo lahko postane najkulturnejši del naroda, saj delo, ki ga opravlja končno še ne odloča toliko, da bi mu branilo misliti, čitati ter razgla- bljati in spoznavati. Prava kultura je zno- trajno ne znanj, pamet, razum ter notranje bogastvo tvorijo bistvo človeka, njegovo resnično inteligenco.

Predavateljeve besede so gotovo pad- le na zdrava tla.

Koncertni del večera je otvorila »Zar- ja« pod vodstvom kapelnika g. Doknarja s »Pomladansko radostjo«, ouverturo in s »Slavnostno korračnico skladatelja Troja- na. Odobravanja ni bilo ne konca ne kraja.

Gde Milena Verbičeva, učiteljica pri Gl. Matič, je zapela tri šegave pesmi (Ura, Pavčič, V kotu, Musorgski in Mi- čina ženitev, Adamič) izredno prisrčno s popolnim uspehom, nagradili so jo tudi s šopkom naglajnov.

Na rog je zagrabil konservatorist g. J. Brdnik. Delavstvo ima čast za pravo umet- nost, na naši jo uživa v kakršnikoli obli-

ki. Oba komada, odigrana na rog, sta zbu- dila največje odobravanje, zlasti pa J. Skorpikova podoknica, da se je moral za odobravanje zahvaliti še skladatelj, ki je bil tudi navzoč.

Plesalka - umetnica Katja Delakova pa bi zaslužila za svoj nastop posebno strokovno oceno, kajti njen ples ni zgolj ples, temveč umetnost. Prikazala je »Vi- hare« (J. Blatt) s tisto umetniško dovrše- nostjo, ki jo občuduje vsak, bodisi dela- vec ali razvajen mešan inteligent, četudi vidi prvič kaj takšnega. Poklonili so ji lep šopek. Drugič je nastopila pozneje. Plesala je Odlomek iz cirkusa (Petyrek) v skikovitem kostumu. Gledalci so prid- ževali kar sopo, s takšno pozornostjo so strmeli na oder.

Soliškarjev Rudnik je recitiral g. Bo- žić s takšnim ognjem, da se poslušalci niso mogli dolgo umiriti. Tako hvaležno in dojemljivo občinstvo je pač delavstvo. Najbolj poštvovalen pevec je gotovo konservatorist g. D. Burger, ki nastopa stalno na delavskih večerih z velikim uspehom. Snoči je odpel tri lirčne pesmi, ki mu zelo pleže.

Pri pleskih in plesnih točkah je bila pri klavirju gđ. P. Menardjeva, abs. kons., ki je opravila svojo nalogo nad vse častno.

H koncu je povedal še mnogo veselega humorist g. St. Biteznič, da so se ljudje še nasmejali ter so odhajali s prireditve razigrani.

Marsikdo je na lepem večeru pozabil na trpko vsakdanost, za nove življenjske borbe pa napoji takšna prireditve duha in srce s tolažbo in pogumom, česar smo dandanes vsi tako zelo potrebni.

Willy Forst pustolovec

V Afriki se je mudila filmska ekspi- dija pod vodstvom režiserja E. A. Dupon- ta, ki je posnela zanimave prizore filma »Peter Voss, tat milijonov«. Glavna vloga je bila poverjena Wilhu Forstu, ki je do- bil v njej najbolj senzacionalno in zani- mivo okrilje. Kot prevečani bančni urad- nik, ki krade milijone, ki pa v resnici niti ne obstojajo, bega po svetu. Vsi ga sma- trajo za največjega mednarodnega posto- lovca, kajti natika si maske beduina, mor- marja, pevca itd., samo da bi mogel uti budnim očem postavte. Willy Forst tudi v tem filmu poje — in igra gosli. Glavno žensko vlogo ima Alice Trofi, nedavno odkrita filmska igralka in članica Rein- hardtove gledališke šole.

Film »Peter Voss, tat milijonov«, ki je posnet po istoimenem romanu, je poln prekrasnih priradnih posnetkov. Ne manj- ka mu pustolovski, harmonija in pesmi. Kljub temu pèle - mélu pa je obdržal — umetniški značaj.

Nepremišljenost škoduje, ko si uža- ljen, zaljubljen ali lačen.

Trpljenje se morajo ljudje zahvaliti, da so začeli misliti.

Kdor ne ljubi dela, je sovražnik sploš- nosti.

Kvadratura kroga

Burk. iz življenja mladih zakoncev v sodobni Moskvi in obenem satira na bol- ševiška načela. Sovjetska mladina se vse križem zaljublja poroča in loči, pa zopet zaljublja, poroča in loči. Treba se je le v državnem uradu registrirati in razmerje je veljavno pred zakoni. Kombinacije se ne- prestanu izpreminjajo in včasih tudi po- navljajo. Morala je ondi pač buržujski predsodek, odgovornost, vest, otroci — brr! to vse je »fevdalno« zastarela šara. Celu ljubezen je socialen predsodek, pelin na medu, gnil idealizem. Glavno je seksus.

V. Katajev je s svojo vseskoz racional- no domišljijo aritmetika ustvaril zabavno teatrsko igrarjo za petero simpatičnih in dobrih igralcev in jim dal precej prilik, da se uveljavljajo komično in malce sen- timentalno; situacije se jim menjajo na- glo kakor v kinu. Včasih duhovito satirič- no, večinoma geometrijsko simetrično, v glavnem pa je burkasto zabavno poteka igra, ki je prav gotovo izvrstno sredstvo za prebavljanje. Če si razpoložen, se lah- ko nasmeješ; če pa nisi, porečeš: Beda- ri! — a odhajaš brez škode za svoje žilce.

Prof. O. Šest je ustvaril za dva para mladih zakoncev zanimivo skupno sobo, ki jo deli le papirnata stena, v ozadju pa se vidijo moskovske kupole. Ker komunistič- na mladina vedno le študira komunistično literaturo, so celo oblaki polni komunistič- nih gesel.

Predstava se je vršila gladko in živah- no, samo vobče preglasno in hrupno. Tudi poje se, radio sodeluje in klavir spremlja celo končni kvintet. Naši člani so pogodili vse prav dobro, jasno in simpatično.

G. Gregorin je podajal Vasio zelo prožno, humorno in vseskoz prijetno; ta- kisto njegov tovariš g. Sancin. Ženski sta bila prav dobri, ga. Gabrijelečiče- va z resnešo Tonjo in ga. Vida Juva- nova z neorganizirano otroško Ljudmilo. Imeniten tip sovietskega poeta Jemelje- je ustvaril g. Lipah in tipičen partijski organizator je bil g. Plut, obenem spre- ten pevec. Živahno družbo z značilnimi maskami so delali gđ. Slavčeva, K. Kuk- čeva, gg. Jerman in Potokar ter končno sluga g. Murgeli.

Burka podaja seveda karikirano živ- ljenje v sodobni Moskvi; no, poučna je vendarle in za zabavo je publika zmerom hvaležna.

V Gledališkem listu čitamo: »Samo eno robo še razpečava kriza po vsem svetu vedno bolj: neumnost. Tudi v Ameri- ki so gledališča prazna, in nastalo je čud- no mnenje, da so kritiki krivi tega dela svetovne krize« itd. Prosim, kar berite! Stvar je zelo aktualna. Tudi slovenski kri- tiki prejemamo prav huda anonimna pi- sma. Ta pisma nas le zabavajo. Ker pa krize nečemo biti krivi, zapišemo: Živela na odru celo neumnost, da je le prav do- bro igrana! Zakaj, teater mora biti pred- vsem res - dober teater. In »Kvadratura kroga« je to: burka, veseloigra, komedija in opereta — vsakega košček —, a vse imenito izkonstruirano in kombinirano. Fr. G.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Slovinci in „Titanic“

Ljubljanski dnevnik so pred 20 leti priobčili obširnejša poročila o grozni ka- tastrofi »Titanica« šele 16. aprila, ker je bil prejšnji dan nedelja. Ko so po nekate- rih krajih na deželi čitali poročila, so lu- dije jokali. Mnogo žalosti in skrbi so po- vzročila poročila po Dolenjskem, zlasti v Beli Krajini, kajti prav tiste dni je odpo- tovalo mnogo izselencev v Ameriko.

V Cherbргу se je nekaj dni poprej vkrcalo do 50 slovenskih izselencev, ki so bili namenjeni v Southampton, da tam presedejo na drugo ladjo, namreč na »Ti- tania«. Teh 50 slovenskih potnikov pa je prispelo prepozno, kajti »Titanic« je že 2 uri prej zapustil pristan in je bil že na šir- nem morju. Zgoli tej zakasnitvi se ima teh 50 Slovencev zahvaliti, da so ušli neiz- ogibni smrti. Nekateri slovenski izselenci, okoli 20, pa so prišli iz Cherburga v Southampton že nekaj dni poprej in so se kot potniki III. razreda vkrcali na nesrečni parnik. Ti so postali žrtve katastrofe. Re- šili so se samo štirje, drugi so pa utonili. Po seznamih, ki jih je izdala pozneje druž- ba »White Star Line«, lastnica »Titanica«, so bili od Slovencev rešeni: Ana in Fran Karun iz Kranja, Janez Mrkun iz oko- lice Grosupljeja in neki Janko. Kolikor je nam znano, France Karun še živi v Kranju. Menda je tudi Mrkun še čil in zdrav.

Gradbeni stroški »Titanica« so znašali nad 50 milijonov zlatih dinarjev, a škodo so cenili na 539 milijonov. Na morskem kolosu je bilo ob nesreči 325 potnikov I. razreda, od katerih sta se rešila 202, v II. razredu jih je bilo 285, a rešenih 572. Čudna je bila smrt multimilionarja lorda Astoria. S svojo ženo je bil že v rešilnem čolnu. Žena se je pa spomnila, da je v kabini po-

zabila čevleček. Prosila je moža, naj gre ponj. Astor je šel in se ni več vrnil. S »Titanicom« so valovi zagnili tudi tak- zvan: »Hopediamant«, ki je bil znan, da prinaša vsakokratnemu lastniku nesrečo. Nek Američan ga je kupil za poldrugi mi- lijon mark. Ta demant je nosila pozneje obglavljena kraljica Marija Antoinetta. Kot predzadnji lastnik, ki mu je demant prinesel nesrečo, je bil turški sultan Abdul Hamid, ki so ga Mladoturki pahnili s pre- stola. Američan je pa utonil.

Narodno gledališče

DRAMA
Začetek ob 20.

14. aprila, četrtek: Zaprto.
15. aprila, petek: Kar hočete. Red D.
16. aprila, sobota ob 15.: Vazok. Dijaška predstava po globoko znižanih cenah. Ob 20. Kvadratura kroga. Red E.
17. aprila, nedelja ob 20.: Gospoda Gle- nabjevi. Izven. Znižane cene.
18. aprila, ponedeljek: Gostovanje skupine English Players. Izven.

Izvrstna Shakespearejeva veseloigra »Kar hočete« se ponovi v naši drami v pe- tek 15. tm. ob 20. uri za red D.

Dijaška predstava v ljubljanski dra- mi. V soboto 16. t. m. bo v drami dijaška predstava po globoko znižanih cenah. Vprizori se Frankova drama »Vzrok«, eno najboljših del, kar jih je bilo v letošnji sezoni vprizorjenih na našem odru. Vsebi- na je resna, globoko pretresljiva. Drama je imela pri vseh dosedanjih vprizoritvah velik uspeh. Opazujemo mladino pa tudi ostalo občinstvo na to predstavo.

Prva repriza ruske veseloigre Kva- dratura kroga, ki je imela na premijeri tako lep uspeh, bo v soboto 16. t. m. ob 20. uri za red E.

OPERA

Začetek ob 20.

14. aprila, četrtek: Čaršadska kneginja. Ope- reta. Igrajo Jeseničani na korist pomož- ne akcije na Jesenicah. Izven. Znižane cene.
15. aprila, petek: Zaprto.
16. aprila, sobota: Seviljski brivec. Red B.
17. aprila, nedelja ob 15.: Aida. Izven. Znižane cene. Ob 20.: Madame Butter- fly. Gostuje Pia Igirosanu iz Bukarešte. Izven. Znižane cene.
18. aprila, ponedeljek: Zaprto.

Opazujemo na nočnejšo dobredel- no opereto predstavo v naši operi. Gostu- jejo Jeseničani, člani Krekove družine, iz- vajajo opereto Čaršadska kneginja v korist jeseniške pomožne akcije. Cene so znižane operne. Kdor more, naj gre danes v opero. Prepričal se bo o resnem in vestnem delu naših jeseniških igralcev, pomagal bo pa tudi njihovi prepotrebni pomožni akciji. Veljajo znižane operne cene.

Ljubljanska opera ponovi v soboto dne 16. t. m. komično opero »Seviljski bri-avec«. V nedeljo 17. t. m. pa sta dve pred- stavi, in sicer popoldne velika Verdijeva opera Aida, zvečer pa poje v naslovni vlo- gi Puccinijeve opere Madam Butterfly gos- podična Pia Igirosanu. Gospodična Pia je dovršila svoje študije v Bukarešti, kjer je dobila prvo nagrado, nadaljevala jih je pa v Parizu, kjer je debutirala l. 1927. z velikim uspehom. Od takrat dalje poje v Bukarešti, Budimpešti pa tudi Parizu. Za obe nedeljski predstavi veljajo znižane operne cene.

Profesor Osip Šest in kapelnik An- ton Neffat pripravljata z vso vmo po- slednje delo nesmrtnega Puccinija opere Turandot. Turandot je eno največjih oper- nih del, kar se jih je v poslednjih sezonah vprizorilo na našem odru. Premijera bo koncem prihodnjega tedna.

Iz Celja

—c Zaradi nove ureditve pravoslavnih cerkvenih občin v zvezi z izvedbo nove- ga cerkvenega zakona in ustave srbske pravoslavne cerkve se bodo vršile volitve cerkvenega občinskega sveta in uprave- ga odbora tukajšnje pravoslavne cerkve- ne občine. Začasno poverništvo celjske pravoslavne cerkvene občine obvešča vse svoje članstvo s področja celjskega voja- skega okraja, da so volilni spiski razpo- loženi na ogled v parohijskem uradu v Celju, Pred grofijo 7-11 do vključno 25. t. m.

Interesentom za

lokale v Celju

sporočamo, da so v stavbi Pokoj- ninskega zavoda v Razlagovi in Ko- lenčevi ulici lokali izgotovljeni in se bodo te dni oddajali. Interesenti lahko lokale ogledajo ter vložijo pi- smene ponudbe na upravo v Celju. Prosimo, da to store tudi oni, ki so svoječasnno vložili vloge na centralo v Ljubljani.

Uprava zgradbe Pokojninskega zavoda v Celju

—c Smrtna kosa. V celjski javni bolnici sta umrla: 11. t. m. 58-letni dninar in košar Franc Najdenik z Zvodnega pri Teharju. 13. t. m. pa 30-letni brezposelni oglar Franc Humer z Novega gradu pri Boštjanu ob Savi. N. v. m. p.

—c Celjski nogomet. V nedeljo 17. tm ob 16. popoldne se bo vršila na igrišču pri Skalni kleti prijateljska nogometna tekma med Atletiki in SK Olimpij iz Gaberja. Predtekma rezerv območev bo ob 14.30 na istem prostoru.

—c Segajte pridno po vstopnicah za koncert »Slovenskega vokalnega kvinteta«, ki se bo vršil v soboto 16. t. m. ob 20. v mali dvorani Celjskega doma. Na klavirju bo spremljal soliste s. Anton Ravnik. Predprodaja vstopnic je v knji- garnici Gončar & Leskovšek na Kralja Petra cesti.

—c Le še 12 dni je do zbranja I. raz- reda novega 24. kola državne razredne koterije. Zato ne odlašajte in si takoj na- bavite srečke v celjski podružnici »Jutra«.

—c Smrtna kosa. V celjski javni bolnici sta umrla: 9. t. m. 67 letni občinski revež Martin Stergar z Gomilakega, 10. t. m. pa 73 letna brezposelna delavka Marija Resni- kova iz Levca pri Celju.

Beležnica KOLEDAR

Danes: Četrtek, 14. aprila, katoličani: Tihurcij, Jelača, Justin; pravoslavni l. aprila.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Neznani gost.

Kino Ideal: Ukradena Madona.

Predavanje ing. Mačkoviška ob 20. v gradbeni risalnici na tehniški.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Trnkoczy, Mestni trg 4 in Ra- mor, Miklošičeva cesta 20.

Nesreča na Ljubljani

K našemu večeršnjemu poročilu smo prejeli še naslednja pojasnila:

Ljubljanska je sedaj precej visoka in je potrebna velika pažnja zlasti na ovink- kih. Hud ovinek se nahaja kakih 50 m nad podpeškim mostom. Vozak motornega čolna je že najmanj 200 m pred tem ovink- om odklopil motor in zapeljal motorni čoln in priključeni leseni čoln — oba sta bila naložena z opelo — k levemu bregu Ljubljanske. To je moral storiti, kajti pri veliki vodi je voznika po sredi struge ne- mogoca, ker bi voda zanesla čoln v desni breg. Ko je motorni čoln privozil brez vsakega motornega posona okoli ovinka je zagledal vozač tik pred seboj zadnji konec lesenega čolna. Čoln je bil pritrje- jen k levemu bregu Ljubljanske, voda pa je zanesla njegov zadnji konec proti sre- dinji struge. Vsi dve tega je moral vozač motornega čolna zaviti na desno proti sredini struge, da se je ognil omenjenemu čolnu. Narasla voda pa je zgrabila mo- torni čoln s privezanim tovarnim čolnom, jih zaokrenila poev in zagnala oba čolna na ob nosilec mostu. Nosilec niso bili prav nič ozročni, pač pa je komični konec pi- lota predni leseno steno tovarnega čolna, v katerega je vsled tega udrla voda in se je potopila.

Plovbo po Ljubljani bo treba torej vsakega urediti in tudi čolnarjem dolo- vedati, da niso več časi kot pred 100 leti, ko so vozniki tudi po glavnih cestah lahko apali na svojih vozovih. To bo zlasti po- trebno, če bo začel voziti motorni promet, ki bo gotovo dvignil promet na ne- štak dovolj zapuščen Ljubljani.

Sport

Zanimivosti iz domačega sporta

Prihodnji mesec nam obeta v domačem sportu prav zanimive prireditve, zlasti pa utegnejo priti na svoj račun prijatelji no- geteta. Za 7. in 8. maja je napovedano gostovanje slovitega praškega profesio- nalnega kluba Viktorija Žižkov, ki je poleg Slavije in Sparte med najmočnejšimi in vodilnimi češkoslovanskimi klubi. Ponudba Viktorije Žižkov je razmeroma ugodna in jo bo Ilirija sprejela, če bo le prost ter- min. Kolikor smo informirani, bi en dan igrala z gosti Ilirija, drugi dan pa Pri- morje.

Se večje zanimanje pa bo v Ljubljani gotovo za gostovanje državne prvaka BSK, s katerim se Ilirija istotako pogaja in sicer za binkoštni termin. BSK že men- da 10 let ni gostoval v Ljubljani in zato bi seveda gostovanje Beograđanov pri- vabilo na igrišča rekordno število gledal- cev. Če pogajanja z BSK ne bodo povoli- no zaključena, bo Ilirija povabila za bi- koštni drugo beograđsko reprezentanta Jugoslavijo, ki uživa prav tak sloves ka- kor BSK. Na vsak način bo binkoštni ter- min izpolnjen z dobrim programom.

V nedeljo 17. t. m. se bo vršila doma- ča prvenstvena tekma med Ilirijo in Svo- bodo. Tudi za to tekmo vlada med sport- niki dosti zanimanja, saj je Svoboda prav resen in upoštevani vreden nasprotnik, ki je zlasti letos dosegla več pravih lepih re- zultatov. Tako je igrala v Mariboru prven- stveno tekmo z ISSK Mariborom neodlo- čeno in porazila Železničarje v Ljubljani. Ilirija gre sicer v boj kot favorit, toda presenečenja v nogometu niso nikoli iz- ključena.

— SK Ilirija (lahkoatletska sekcija). Danes popoldne ob pol 19. uri bo na igri- šču trening in skupna masaža za vse cross-country tekače. Drevo ob pol 21. uri bo v kavarni »Evrop« važna seja načel- stva. Vsi in točno! — Tajnik.

Radioprogram

Sobota, 16. aprila.
12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Cas, plošče; 17: Salonski kvintet; 18: Boka Kotorska (Viktor Pirnat); 18.30: Gimna- stične vaje (Drago Ulaga); 19: Ga. Ort- haber: Anglesčina; 19.30: I. Persul: Govor- niške vaje; 20: Spominski večer Ignacij Hladniku; 1. Uvodno besedo govori dr. A. Dolinar; 1. Pevski koncert dijaškega zbo- ra iz št. Vilda nad Ljubljano Dirigira in orgelske točke izvaja prof. Matija Tomc; 21: Salonski kvintet; 22: Cas in poročila; 22.15: Nadaljevanje koncerta salonskega kvinteta; 23: Napoved programa za nasled- nji dan.

Pride! Najpopularnejši filmski ljubimec

WILLY FORST

kot

„Peter Voss, tat milijonov“

Dnevne vesti

— **Opozorilo davkoplačevalcem.** Dravska finančna direkcija razglasi: Z raznimi uredbami, pravilniki in razpisi je odrejeno, da se morajo davčni zavezanci izkazati v gotovih primerih s potrdilom davčne oblasti, da so v celoti zadostili svojim davčnim obvezam. Vse to je bilo odredeno radi tega, da se one davčne zavezance, ki imajo poslovne zveze z državo, pripravi do tega, da pravočasno poravnajo predpisane davke. Finančno ministrstvo, odeljenje poraza, je dooznalo, da izdajajo davčne uprave potrdila o plačanih davkih, tudi takim davčnim zavezancem, ki svojim davčnim obvezam niso v celoti zadostili, n. pr., če jim je plačilo zaostalih davkov odgojeno, odnosno porazdeljeno na petletnih obrokih. Istotako se se izdajala potrdila tudi davčnim zavezancem, katerim so bile na prošnjo dovoljene plačilne olajšave, ali pa odlog plačila davkov na poznejši čas. Ker tako postopanje ni pravilno, je odeljenje poraza z odlokom z dne 5. aprila 1932, št. 27.542-III, odredilo, da smejo davčne uprave izdajati potrdila o plačanih davkih izključno samo takim davčnim zavezancem, ki so vse dospele davke dejansko poravnali. Dovoljene plačilne olajšave, odnosno dovoljeni odlogi plačil davkov ne upravičujejo davčnega zavezanca, da bi zahteval potrdilo o plačanih davkih.

— **Napredovanje v železniški službi.** Pri generalni direkciji državnih železnic so napredovali za viš. kontrolorja dosedanj kontrolor Josip Rožman, za kontrolorje pa dosedanj administrativni uradniki Josip Konrad, Hinko Kenda in Alojzij Kavčič.

— **Izlet naših avtomobilistov na češko-slovaško.** Avtomobilski klub kraljevine Jugoslavije priredi od 1. do 8. julija izlet na Češko-slovaško. Člani vseh sekcij se zberejo 1. julija v Mariboru, odkoder se odpravijo istega dne proti Dunaju. Tam se jim pridružio člani sekcij Sombor in Subotica, ker je za nje ovinek čez Maribor prevelik. Program izleta: 1. julija: Maribor - Semmering - Dunaj (240 km), 2. julija: Dunaj - Budjovice (207), 3. julija: Budjovice - Plzen - Marijanske Lazni (207 km), 4. julija: Marijanske Lazni - Karlovy vari - Praga (240 km), 5. in 6. julija: Praga, 7. julija: Praga - Brno - Bratislava, 8. julija: Bratislava - Dunaj, potem razhod in povratek po poljubni poti domov.

— **Odprte planinske kočice.** SPD sporoča, da so odprte in oskrbovane sledeče kočice in domovi: V Triglavskem pogorju: Stara Aljaževa kočica (neoskrbovana), Erjavčeva kočica na Vršču (odprta ob nedeljah in praznikih ter dnevi pred nedeljami in prazniki), Staničeva kočica (stalno odprta in oskrbovana), Koča pri Sedmerih jezerih (odprta in oskrbovana od 16. do 23. aprila t. l.). Vodnikova kočica (odprta v slučaj lepega vremena ob sobotah in nedeljah). V Karavankah: Valvazorjeva kočica pod Stolom, Prešernova kočica na Stolu (odprta in za silo oskrbovana v slučaj lepega vremena vsako nedeljo), Dom na Kofcah (stalno odprt in oskrbovan). V Kamniških planinah: Dom v Kamniški Bistrici, Koča na Veliki Planini in Dom na Kravcu. Nadalje sporočamo, da so odprte in oskrbovane vse leto: Novozgrajena postolanka na Sv. gori, Koča na Sv. planini, novozgrajeni Dom na Mrzlici, vse kočice na Pohorju, Celjska kočica nad Celjem, Piskernikova in Tilerjeva kočica v Logarski dolini, Mozirska kočica na Mozirski Planini. Odprta in oskrbovana je restavracija SPD na Boču.

— **Konkurzi in prisilne poravnave.** Društvo industrijecev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za čas od 31. marca do 14. aprila sledečo statistiko (številke v oklepajih se nanašajo na isto dobo pretečenega leta): Otvorjeni konkurzi: v dravski banovini 4 (3), v savski banovini 4 (2), v primorski banovini 2 (—), v drinski banovini — (1), v zetski banovini 1 (1), v dunavski banovini 7 (3), v moravski banovini 4 (—), v vardarski banovini 6 (3), Beograd, Zemun, Pančevo 3 (—). Otvorjene prisilne poravnave izven konkurza: v dravski banovini 8 (1), v savski banovini 13 (6), v vrbaski banovini 1 (—), v primorski banovini 3 (1), v zetski banovini 1 (—), v dunavski banovini 14 (9), v moravski banovini — (1), v vardarski banovini 1 (2), Beograd, Zemun, Pančevo 6 (1). Odpravljene konkurzi: v dravski banovini 6 (2), v savski banovini 3 (2), v primorski banovini — (1), v drinski banovini 3 (3), v zetski banovini — (1), v dunavski banovini 2 (4), v moravski banovini 1 (1), v vardarski banovini 4 (2), Beograd, Zemun, Pančevo — (1). Odpravljene prisilne poravnave izven konkurza: v dravski banovini 5 (—), v savski banovini 6 (—), v drinski banovini 1 (—), v dunavski banovini 1 (—), v vardarski banovini 4 (—).

— **Vremeško poročilo z Mrzlega stena.** Zapadlo je 40 cm snega, temperatura —4, jasno, brez vetra, kurjene so za nedeljo pripravljene.

— **Tečaji v Triglavskem pogorju.** Dr. Kmetov tečaj pri Sedmerih jezerih odpade radi nezadostnih prijav. Kvedrov tečaj v Triglavskem pogorju za enkrat ni odpuščen, ter se bo po vsej priliki vršil, ako se prijavljeni tudi udeležijo tečaja. Če bi se odpovedal, se bo šele na lico mesta. V Triglavskem pogorju je zavladao danes najlpeše vreme. Zapadlo je precej snega, celo v Mojstrani sami, smuka v Triglavskem pogorju pa bo vprav idealna; ob najlepšem solncu sam pršiti. Davi je odšlo iz Mojstrane 11 smučarjev na Triglav. Koča je radi tečaja smuških učiteljev prilično zasedena. Od petka do nedelje se vrše izpiti za smuške učitelje, v ponedeljek pa prične smuška šola inž. Janše, ki bo odprta mesec dni.

— **Smrtna kosa.** V Idriji je včeraj preminula ga. Jospina Dežela, trgovka in posestnica po kratki, a težki bolezni. Pokojna je bila znana rodoljubnica in daleč naokrog je slovela kot dobra gospodinja in vzorna mati, ki je vzgojila tri sinove in tri hčerke na narodnem duhu. Pogreb pokojne se bo vršil v petek ob 17. v Idriji. Bodi pokojnici ohranjen blag spomin, preostali pa naše sožalje!

— **Izid natečaja idejne sekcije planinskega doma na Irskem Vencu.** Društvo »Fruška gora« je prejelo 33 načrtov. Prva nagrada v znesku 5000 Din je bila priznana načrtu arhitekta Marijana Ivacića iz Drenovca s stalnim bivališčem na Dunaju, druga v znesku 3000 Din načrtu arhitekta iz Niša Vuka Marinkića in Nikole Pugačeva, tretja nagrada v znesku 1500 Din pa načrtu dr. ing. arh. Jana Dubovega iz Beograda. Odkupljena sta bila še načrta pod geslom »Sporte neznanega avtorja iz Ljubljane in pod geslom »Venec« neznanega avtorja iz Prage. Dom bo zgrajen še letos.

— **Prepoved zahajanja v krčme.** Okrno sodišče v Mariboru je prepovedalo Jožetu Peštu iz Vukovskega dola zahajanje v krčme za dve leti, okrožno sodišče v Novem mestu pa Antonu Roganu iz Lokvica za eno leto.

— **Velik uspeh našega filma v Belgiji.** Milim »Jugoslavija« je dosegel v Liège velik uspeh. Naš konzul Vukmirović je predaval o Jugoslaviji naglašajoč zlasti njene naravne lepote. Domači listi so zelo pohvalno pisali o našem filmu.

— **Dobava žarnic.** Občina beogradska razpisuje za dan 22. t. m. ofertno licitacijo glede dobave 280.000 komadov žarnic različne jakosti. Pogoji so na vpogled pri ekonomatu beogradske občine in čim dosepejo, tudi pri Zbornici za TOI v Ljubljani.

— **Dobave.** Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 25. t. m. ponudbe glede dobave 30 ton portland-cementa, 2 gumijevih in kokosovih preprog in 2000 komadov klingerit in gumijevih tesnil. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesantno na vpogled.

— **Dobave mesa in živil.** Dne 15. t. m. se bo vršila pri komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija glede dobave mesa. Dne 18. t. m. se bo vršila pri komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija glede dobave živil (testenine, sladkor, olje, čebula). Predmetna glasa sta interesantno na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.

— **Vreme.** Vremeška napoved pravi, da bo lepo in toplejše vreme. Včeraj je bilo še po vseh krajih naše države oblačno, v mnogih je deževalo. Davi je kazal barometer v Ljubljani 767,2, temperatura je znašala 0.

— **Slovenka umrla na zagrebškem kolodvoru.** 25-letna Marija Žižek iz Centiba pri Dolini Lendavi je prispela včeraj v Zagreb in potužila svoji prijateljici, da je bila v vseh bolnicah, pa je niso mogli nikjer sprejeti. Sirota je imela težko tuberkulozo. Obvestili so njene svojce in njen svak je prispel v Zagreb ter odpeljal Marijo z avtomobilom na kolodvor. Bila je že tako slaba, da jo je moral odnesti v vagon. Sirota je pa že v vlaku na kolodvoru umrla.

— **Bolezni in lakota v severni Dalmaciji.** Po vseh severni Dalmaciji razsaja že mesec dni epidemija hripe. Zaradi slabe hrane in zaostalih higijskih razmer zahteva bolezen mnogo žrtve. Posebno hudo je trpela vas Gorica, kjer je pobrala hripa v kratkem nad 40 ljudi.

— **Zaradi slabega roba v smrt.** V torek si je hotel v Banjaluki končati življenje 14-letni mladik. Razreda gimnazije Aleksander Mašela, ker je dobil iz sedmih predmetov slabo oceno. Med poukom je odšel na hodnik in se zabodel z žepnim nožem v prsa. Onesveščeno ga prepeljali k zdravniku, da mu je ramo obvezal. Fant se je ranil tako, da je malo verjetnosti, da bi ostal pri življenju.

— **Junaštvo naših mornarjev.** V Biskajskem zalivu je divjal zadnje dni hud vihar in potopila se je francoska jadrnica »Rougiec«. Dva angleška parnika sta sprejela na krov 8 brodolomcev, 13 mornarjev

potopljene jadrnice se je pa še borilo z morskimi valovi. Del posadke je premetaval morje v rešilnem čolnu in bila je nevarnost, da morje mornarje s čolnom vred pogoltne. Rešili so jih pa naši mornarji s parnika »Trsat«.

— **Osej potuje z avtomobilom.** Neki Nemec iz Frankfurta je kupil v torek v Splitu za 600 Din oslička in ga odpeljal v luksuznem avtomobilu svoji hčerki v dar. Moč je dolgo razmišljal, kaj bi vzel za spomin iz naših krajev, da bi vabudilo v Frankfurtu senzacijo in se je odločil za oslička.

— **Samomor gostilničarja.** V Banjaluki se je obesil 45-letni gostilničar Ivan Cicekta. V smrt ga je baje pogmala beda.

— **Roko si je odekal.** V vasi Vojnovcu blizu Zlatarja si je kmet Mirko Pašec v torek zvečer s sekuro odsekal levo roko in se skril pod posteljo. Šele ko so prižgali luč, so domači opazili, da je vsa miza krvava, pod njo so pa našli odsekano roko, a pod posteljo vsega okrvavljenega Mirka. Moč je izgubil toliko krvi, da bo najbrže umrl.

Iz Ljubljane

— **Ij Polkovnik Barako odhaja.** Te dni se poslovijo od Ljubljane, od svojih podrejenih, pa tudi mnogih iskrenih prijateljev, dosedanjí poveljnik dravskega orožniškega polka g. Gjorgje Barako, ki odhaja na novo službeno mesto poveljnika primorskega orožniškega polka, na njegovo mesto pa pride dosedanjí komandant orožniške podčastniške šole polkovnik Kvintilijan Tartaglia. Vest o premostitvi ljubljanskega in izredno simpatičnega poveljnika našega orožniškega polka ni zadelo neprijetno samo naših orožnikov, temveč tudi številne polkovnikove osebne prijatelje v vojaških krogih in med civilnim prebivalstvom. Odhajajoči poveljnik dravskega orožniškega polka si je pridobil splošne simpatije že takoj po prihodu v Ljubljano in ves čas svojega službovanja pri nas je bil strogo objektivni, pravičen in uviden. Na svojem odgovornem mestu, ki je posebno v sedanjih časih zelo težko, je pokazal široko obzorje in mnogo velikodušnosti tako, da je bil res po pravici deležen splošnih simpatij. Njegovi prijatelji mu žele na novem službenem mestu obilo sreče, veselilo bi jih pa, če bi se čimprej vrnil. Tudi g. polkovnik sam težko odhaja od nas, ker je Slovenijo in Slovence zelo vzljubil.

— **Glavna kontrola odobrila licitacijo za tlakovanje Gosposvetske, Bleiweisove in Celovške ceste.** Kakor smo nedavno poročali, je ministrstvo za gradbo odobrilo licitacijo za tlakovanje raznih ljubljanskih ulic, tako mestnega dela Bleiweisove ceste do mitnice, ter Gosposvetske in Celovške ceste. Licitacijo je odobrila tudi glavna kontrola v Beogradu in tako smemo upati, da se tlakovanje kmalu prične. Kredit za tlakovanje teh cest znaša 2.000.000 dinarjev.

— **Ij Muslimanski prazniki.** V soboto se prične velik muslimanski praznik kurban-bajram, ki traja tri dni. To so dnevi, ko romajo stotisoči muslimanov iz vseh delov sveta v Mekko in Medino. Tudi v Ljubljani živeči muslimani proslavijo praznik V soboto ob 6. zjutraj opravijo krajšnji vojaški imam g. Ahmetadžić in trdnjanski službo božjo za vojsake muslimanske vere v vojašnici: vojvode Mišića v Metelkovi ulici. V Ljubljani bivajoči civilni muslimani lahko prisostvujejo tej službi božji. Med kurban-bajramom nameščenoi in državni uradniki muslimanske vere v nobenem uradu ne delajo.

— **Ij Gradbena delavnost.** Tudi na Privozu nasproti Gostilničarskega doma, bo zgrajena nova vila; betonirajo že temelje. Gradi podjetje Mavric. V mestu je tudi nekaj manjših adaptacijskih del. Podjetje Zupan adaptira na Sv. Petra nasipu podstrešje Rohrmannove hiše v podstrešno stanovanje, na Dvornem trgu št. 2 pa preureja I. nadstropje. Na Karlovski cesti št. 44 adaptira podjetje Tomažič pritličje.

— **Ij Gadjetela Preissova in Slovenci.** Splošno žensko društvo v Ljubljani priredi v počastitev 70-letnice odlične češko-slovaške pisateljice in dramatičarice, velezaslužne prijateljice Slovencev javno, vsakomur dostopno predavanje v ponedeljek, dne 18. t. m. ob 6. popoldne v prostorih Jugosloven. ženskega saveza v Selenburgovi ulici št. 7, II. nadstropje. Predavala bo ga. Minka Govekarjeva.

— **Ij Šentjakovski gledališki oder** ponovi v soboto 16. in nedeljo 17. t. m. ob 20.15 prekrasno Dreyerjevo dramo v 4 dejanjih »Ljubezem sedemnajstletnega«, ki je doživela že štiri popolnoma razprodane hiše. V glavnih vlogah nastopajo prvovrstne moči. Glavni ženski vlogi igraata gđ. Wrischer Ervina in ga. Metka Bučarjeva, glavne moške vloge pa so v rokah gg. Karusa Petrovičiča in Škerleja. V ostalih vlogah nastopa celokupen ansambel odra. Režijo drame vodi g. Petrovičič. Ker so bile vse dosedanje predstave popolnoma razprodane, opozarjamo cenjeno občinstvo, da si kupi vstopnice že v predprodaji. Vstopnice se bodo dobile od četrtka dalje. Vse rezervirane vstopnice se morajo dvigniti najkasneje do 20. ure, ker se bodo sicer brezpopojno prodale dalje, na kar vljudno opozarjamo cenjeno občinstvo.

— **Ij Ustanovni občni zbor krajevne organizacije JRKD za bežigradski okraj** se je vršil dne 9. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih gostilne Fortuna na Vodovodni cesti. Radi obolenosti predsednika pripravljalnega odbora g. Danila Šaplje, je vodil uspešno zborovanje njegov namestnik g. prof. Edgijid Čeh in si štel v prijetno dolžnost in čast pozdraviti v krogu bežigradskih mož in fantov župana ljubljanskega g. dr. Dinka Puca in narodnega poslanca g. dr. Staneta Rapeta. Z velikim zanimanjem so zborovalci sledili izvajanjem gg. dr. Dinka Puca kakor tudi narodnega poslanca g. dr. Staneta Rapeta o pomenu programa JRKD. Oba govornika

sta bila deležna za iskreno izrečene besede burnega odobravanja. V odbor je bilo voljenih 16 odbornikov s predsednikom g. dr. Stanetom Rapetom.

— **Sloviti komik Vlasta Burian nastopa pri matinejah ZKD v Matici.** Za izvrstno zabavo in smeh je poskrbelo to pot ZKD, tem, da prinaša svojim prijateljem izvrstno smešno polno burko »Revizor Haselhuber« s slavnim češkim komikom Vlasto Burianom v glavni vlogi. Film, v katerem igra slavni komik vlogo revizorja, ima toliko dovptov in komičnih prizorov, da smeha ne bo ne konca ne kraja. Predstave jutri v petek in soboto ob 14.15 v prostorih Elitnega kina Matica. Cene najnižje.

— **Ij V društvu »Soča« predava v soboto ob pol 21. uri v salonu pri »Levu« naš odlični predavatelj mestni zdravnik g. dr. Franta Mis o praktični higijeni.** K temu koristnemu in poučnemu predavanju vabimo ne le vse »Sočanec« in prijatelje, pač pa tudi gospe in gospodične. Dr. Mis je vobče vsem priljubljen predavatelj in je že tudi v našem društvu nastopil v prejšnjih sezonah z zelo velikim in lepim uspehom. Po predavanju prosta zabava s petjem. Vstop vsem prost.

— **Ij Moška Ciril Metodova podružnica v Spodnji Šiški bo imela v petek, 15. t. m. ob 8. uri zvečer pri Seldiu, Celovška cesta, nadaljevanje rednega letnega občnega zbora.**

— **Ij Delavsko prosvetno in podporno društvo »Tabor«.** Dravi ob 20. reden članski sestanek s predavanjem profesorja trgoveške akademije g. dr. Mihaleka. Po predavanju razgovor o predpripravi za občni zbor. Udeležba za vse člane strogo obvezna.

— **Ij Enomesčni prikojevalni tečaj** se vrši v prostorih Splošnega ženskega društva, Rimska c. 9. Članice, ki se bodo učiti krojnega risanja, naj se zglasijo jutri, petek, od 6.—9. zvečer v društvenih prostorih.

— **Ij Pevski zbor Glasbene Matice.** Dravi ob 20. uri važna vaja vsega mešanega zbora.

Krstna predstava igre „Sonce“

Kratka vsebina igre A. Peterlina — Batoga, ki jo vpri-zore prihodnjo soboto v Kamniku

Ljubljana, 14. aprila

Prihodni teden, v soboto, bodo v »Narodni Čitalnici« v Kamniku prvič uprizorili igro »Sonce«, ki jo je spisal domačin g. prof. Alojzij Peterlin-Batog.

On sam imenuje svojega prvence takole: »Zgodba v treh scenah za zakonce in one, ki hočejo vstopiti v zakon«. Igra »Sonce« je bila prvotno zasnovana kot socialna drama, pisati jo je pričel avtor že leta 1907, ves ta čas do danes, je igro izpopolnjeval in jo z nasveti raznih svojih prijateljev tudi popravil. Leta 1920 se je ponovno lotil dela in skušal igro vpri-zo-

riti na zagorskem sokolskem odru. Tudi tedaj se mu ni posrečilo igre dokončati in šele letos, po 25 letih pisanja je »Sonce« toliko zrelo, da bo v 10. dneh zagledalo svetlo svetlo.

Kakor znano, je dramatično življenje in delovanje v »Čitalnici« zadnje mesece popolnoma pasivno in so se vse sile koncentrirale na to prvo vpri-zoritev.

Pritegnili so najboljši moči, skušnje se vrše že več tednov, vsi igralci kot režiser se zavedajo, da je treba dramatičnega prvence domačina Peterlina predstaviti javnosti tako izpolnjenega in dobro naštudiranega, da bo uspeh časten in da bo Slo »Sonce« še preko drugih, večjih odrov.

Avtor mi je dejal, da sta že s pokojnim Borštnikom živahno razpravljala o »Soncu«. Borštnik se je za vpri-zoritev zelo ogreval.

Pred leti, na literarnem večeru, ki se je vršil v Brezicah s sodelovanjem literatov Domjanica, I. Albrehta in obeh bratov Peterlinov, je Batog čital odlomke iz II. dejanja, ki se odigrava v javni hiši. Tudi v našem ljubljanskem radiu je ob priliki eksper. poizkusov prof. Vebra seznanil poslušalce s svojo igro.

»Sonce« je težka moralna drama, zajeta iz družinskega življenja nekega višjega svetnika. Iz vsebine posnemamo sledeče: Prvo in tretje dejanje se vrši v hiši višjega svetnika, ki je skrajno vesten in pedanten uradnik, kateremu je urad vse — za svojo družino in dom je pa povsem brezbrizen. Ima sina, ki je poročen in biva drugje, ter hčerko, ki je doma in mora prenašati nevdžnost samote, brez pravega izražanja družinske ljubezni. Mlada, a vendar samostojna in odločna mladenka vidi, da je bivanje v očetovi hiši vsak dan neznošneje in z veseljem pričakuje mladeniča, s katerim je tajno zaročena. Mati se prav tako malo kot oče briga za domače ognjišče in išče zabave in razvedrila drugod in deluje v raznih dobrodelnih društvih, kjer se tudi seznanja z nekim moškim, ki postane njen ljubimec in hišni prijatelj. Hišni prijatelj je človek temne eksistence, ni mu mar žene in matere, z ljubimkanjem se hoče gmotno okoristiti. Razbrzdano ljubavno razmerje ne pozna več meja in mati je prišla celo tako daleč, da ponuja svojemu ljubimcu hčer za ženo, hoteč s tem ovreči vsako ljubosumje s strani vararke soproga, obenem pa imeti v svoji neposredni bližini zeta in ljubimca. Hčerka razodene očetu svoje srčne bolečine, ki najdejo pri njem polno razumevanje in tudi privoljenje k poroki. Čim zve mati, da so njeni in ljubimčevi načrti ogroženi, zasnuje hišni prijatelj grdo nakano, hoteč prikazati domači hčerki njeno izdajstvo kot človeka brez morale, ki se druži z vlačugami. V zloglasni beznici »Hotel Belle Alliance«, hčerka podlema natočevanju ne verjame, hoče se pa

njih sezonah z zelo velikim in lepim uspehom. Po predavanju prosta zabava s petjem. Vstop vsem prost.

— **Ij Moška Ciril Metodova podružnica** v Spodnji Šiški bo imela v petek, 15. t. m. ob 8. uri zvečer pri Seldiu, Celovška cesta, nadaljevanje rednega letnega občnega zbora.

— **Ij Delavsko prosvetno in podporno društvo »Tabor«.** Dravi ob 20. reden članski sestanek s predavanjem profesorja trgoveške akademije g. dr. Mihaleka. Po predavanju razgovor o predpripravi za občni zbor. Udeležba za vse člane strogo obvezna.

— **Ij Enomesčni prikojevalni tečaj** se vrši v prostorih Splošnega ženskega društva, Rimska c. 9. Članice, ki se bodo učiti krojnega risanja, naj se zglasijo jutri, petek, od 6.—9. zvečer v društvenih prostorih.

— **Ij Pevski zbor Glasbene Matice.** Dravi ob 20. uri važna vaja vsega mešanega zbora.

osebno prepričati in skupno z bratom obiščeta nekega večera hotel, kjer so se zbirale vlačuge.

Hišni prijatelj je povabil zaročenca k najnujnu razgovoru pravtako v »Hotel Belle Alliance« in to za isti večer, ko sta prišla brat in sestra. Zlobna nakana brezvestne matere in nje ljubimca se je deloma posrečila, zaročenca sta se sešla, oba začudena, da sta našla drug drugega v nemoralnem zatočišču. Zgleda, da se je vsa njena sreča zrušila, njune ljubezni je konec...

Med pestro družbo vlačug in njih gostov se pojavi naenkrat star pošten delavec, ki je zvedel, da je hišni prijatelj zvalil v beznico njegovo hčer ter jo na milost in nemilost izročil brezsrčni »madami«, ki je že napravila običajen postopek, dekleta je nanovo oblekla, ga zadožila in zaslužila, obenem jo pa že pričela uvajati v razvratno in nemoralno življenje. Nesrečno dekle je bilo s posredovanjem očeta in policije rešeno, hišni prijatelj pa v vlaku aretiran zaradi trgovanja z »bela blagoma«.

V hiši viš. svetnika so naslednji dan zbrani vsi člani rodbine, žena, ki je izpovedala svoj greh in hčerka, ki ne more pozabiti srečanja z zaročencem v javni hiši. Sinu se je posrečilo vzpostaviti med zakoncema in družino zopet harmonijo, sestri pa je pripeljal njenega izvoljenca, tako, da je v dom, kjer doslej ni bilo pravega družinskega življenja, po dolgem času zasijalo — sonce družinske sreče, kateremu hitita nasproti hčerka in zaročenec...

To bi bila vsebina.

Igro režira g. Vedlin Stane. Igrajo pa: Golob Johi, Justa Zmuc, Krek Stane, Čizmekova Rozi, Rns Emil, Alfonz Skala, Metelen Draga, Golob Ivan, Orčar Milče, Elca Vidmar, Bervar, Gruđen, Klemenčič, Ekslerjeva, Pavličeva, Erjavčeva in drugi.

Gosp. Justa Zmucova (Skokova) naša najboljša igralka karakternih vlog, igra mater, Johi Golob, očeta, hčer Rozi Čizmekova, zaročenca Rns Emil, sina Krek Stane, zvodnika in dom, prijatelja pa A. Skala. Zasedba je torej v dobrih, najboljših rokah, pa je upanje, da bo igra uspeša.

Prihodni teden si bosta ogledala skrajno dva odlična ljubljanska igralca gg. Valo Bračina in E. Gregorin, zato igralci tekmujejo med seboj, kdo bo boljše podal svojo vlogo!

O vpri-zoritvi bom še poročal, zaenkrat pa želim avtorju in krstu njegovega prvence mnogo uspeha!

Rajko Kos.

Največja cerkev

O hudi gospodarski krizi tarnamo, v Liverpoolu pa nameravajo zgraditi največjo cerkev na svetu. Gradbeni načrt je že pripravljen, toda strokovnjaki menijo, da bo treba graditi monumentalno cerkev najmanj 30 let. Graditi jo prično baje že prih. lne leto, če se položaj ne bo poslabšal. Ker pa danes nihče ne ve, kaj nam prinese jutrišnji dan, ni izključeno, da cerkve sploh ne začno graditi in da Liverpool ne bo odnesel svetovnega prvenstva.

Nekaj posebnega bi bila zlasti kupola nove cerkve. Doslej je imela največjo kupolo na svetu grobnica sultana Mohameda Adila v Bombayju. Grobnica tega sultana, prav za prav hram, je stara že 300 let, ko se je sir Christopher pobahal s svojo katedralo Sv. Pavla v Londonu. Kupola sultanove grobnice meri v premeru 54 m. Nova cerkev naj bi popolnoma zasenčila cerkev sv. Petra v Rimu, ki je veljala doslej pomotoma za največjo na svetu. V resnici je največja cerkev katedrala v Sevilii.

Projektirana cerkev v Liverpoolu bi imela 46 oltarjev, všteti pa niso oltarji v grobnici, ki naj bi bila izklesana iz skale. Težak problem je bilo vprašanje namestitve orgel, kar ni bilo v načrtih točno označeno. Končno je bilo po dolgih posvetovanjih sklenjeno, da bodo orgle za glavnim oltarjem, tako, da jih verniki ne bodo videli. Tudi glede akustike naj bi bila nova cerkev nekaj posebnega.

Na umetnostni razstavi.

— Kako vam ugaja moja vojna slika, dragi mojster?

— No, veste, meni se zdi, da vojna niti ni tako slaba, kakor se slika.

Mie d' Aghonne:

Dustolovke

Roman

Klara je bila visoke postave in lepa. Imela je postavu Diane, lahen korak, hodila je ponosno vzravnan, njen obraz je bil bled z velikimi črnimi očmi in visokim, ponosnim čelom. Njene roke so bile nežne, držala se je liki boginja in če je stopila v salon, se je redko pripetilo, da bi ne obrnila nase pozornosti vseh, da bi je vsi ne občudovali.

In ta ženska, tako bogato obdarena s telesnimi čari, ni mogla najti moza.

Njena mati in ona sama sta spoznali, da je to enako kruto kot smešno tem boji, ker sta trdno upali, da se bo našla dobra partija.

A glej, Georgetta, skoraj še otrok, je vzbudila globoko in slepo ljubezen v tako bogatem mladeniču, da postane kar čez noč odlična dama, milijonarka.

To je strašno grizlo njeno sestro Klaro. Vsa nesrečna je opazovala Mauricea in svojo mlajšo sestro, kako se zaljubljen gledata. Misli si je:

— Zakaj se ta fant ni obrnil name? Georgetta bi lahko še čakala na možitev, saj ni stara še niti devetnajst let.

Maurice de Cizeret je pogledoval skrivaj na sanjavo čelo svoje bodoče svakinje in mislil si je:

— Roger ima prav, požuriti se moram. Če je staro dekle nad dvajset let, gleda vedno z nevarno zavistjo na možitev svoje mlajše sestre. Zato poiščem takoj jutri gospo de Marillac in stopim pred njo s prošnjo, naj mi dovoli poslati mojega notarija k njenemu. Naj bo človek še tako zaljubljen in naj se še tako žuri, vedno so tu žal gnotna vprašanja, ki jih mora prepustiti v obravnavo treznim, v to poklicanim ljudem. Kar se tiče poročnega darila, bo pa še najbolje, če naprosim prijatelja Rogerja, da mi bo žrtvoval nekaj svojega časa, pa bova skupaj izbrala darilo, vredno pravljene princeze.

In tako se je naslednjega dne napotil h gospe de Marillac. Roger je bil že opozoril mater, da mi jo poseti grof.

Gospa ga je odvedla v krasno opremljeni budoar. Tam mu je segla v roko, rekoč:

— Torej se je vam le posrečilo streti moj upravičen odpor? ... Ah, kako močna je ta mladina, kadar hodi s srcem na dlani! Slednjič vas hočem poslušati do konca in celo pomagati vam hočem nekoliko, da mi boste lažje povedali, kar vam teži srce.

— Da, milostiva, da, — je pritrtil Maurice ves srecen, — ljubim gospodično Georgetto iz vsega srca in na kolenu se vam zahvaljujem, da mi jo daste za ženo. Prisegam vam, madame, da tega koraka nikoli ne boste obžalovali.

— Upam, da bo res tako, dragi Maurice, — je odgovorila gospa de Marillac z ginjenim glasom. — Mar bi mogla mati dati hčerko tujemu človeku, če bi ne hotela v srcu njenega otroka nadomestiti vsega in vsakogar? Ne, Maurice, ne. Če bi ne mislili na to, da nadomestite nas vse v duši in življenju drugega otroka, bi vam mogoče ne dala njegove roke navzlic dobrotam, ki bi jih prinesel zakon z možem vašega bogastva in rodu.

— O, koristi od zakonske zveze z menoj, kaj je to v primeri z zakladi, ki mi jih prinaša gospodična Georgetta?

— Žal, je vzdihnila gospa de Marillac, — vi ste bogati in Georgettino premoženje se niti od daleč ne da primerjati z vašim. Mene je usoda kruto preganjala ... je začela pripovedovati gospa de Marillac.

Toda Maurice jo je prekinil, rekoč:

— O, gospa, nikar se ne dotikajte tega vprašanja. To prepustite ljudem, ki je njihov poklic govoriti o denarju. Dovolite mi, da iskreno želim, da mu postanete mati, opozoriti vas, da se v rodbini ne računa in da je presrečen, da ga je usoda obogatila za dva: za njegovo drago Georgetto in zanj.

Baš na to je pa gospa de Marillac čakala, kajti na neumnosti tega bogatega fanta ali kateregakoli drugega je hotela zadržati eksistenco svojih hčerk. Mož naj bi bil obema samo bankir, ki bi imel vedno odprto blagajno.

Gospa de Marillac je dovršila šolo življenja deloma na svoj račun in zato je bila postala tako praktična, da se je zelo dobro razumela s svojim sinom, ki je sprejel na življenje stvari in ljudi samo, če je imel od njih kaj koristi.

Georgettina mati se je nekaj časa bala, da bi Maurice de Cizeret ne odšel, ko zve, da Georgetta ne bo imela dote. Toda Maurice je bil preveč zaljubljen, da bi videl tako jasno, kakor se je bala; zato je pa radostno izjavil, da je za oba dovolj bogat.

Gospa de Marillac je bila izredno zadovoljna in ni hotela več govoriti o težavnem položaju, ki se je bila pravkar tako srečno izmotala iz njega. Vstala je, rekoč:

— Dovoljujem vam, da se pomenite z Georgetto.

Maurice je hitel za svojo izvoljenko, ki je s svojimi zapekljivimi očmi dosegla vse, kar je hotela njena mati.

Od tistega dne je bila poroka sklenjena stvar in določiti je bilo treba samo še dan. Zaljubljenca sta delala načrte in sanjala o pravičnem bodočnosti, ki naj bi se pričela za oba z odhodom iz cerkve, kjer bo deležna njuna ljubezen božjega bogoslova.

— Prve dni najinega srečnega življenja preživiva na mojem veleposessvu Cizeretu, — je dejal Maurice ves srecen. — Zdi se mi, ljubljena moja, da boste tam moja bolj kakor kjerkoli.

Georgetta je odgovorila v trganih besedah, podobnih ptičjemu žvrgolenju. To je Maurice še bolj očaralo.

Naslednjega dne je dobil Maurice v zapečateni kurverti naslov notarija gospe de Marillac. Prinesel mu ga je Roger.

— To je vsakdanja in gnotna stran življenja, — je vzdihnil Maurice.

— Mogel bi vam pomagati pri izbiranju daril, ki ste jih namenili Georgetti, dalje pa moje sodelovanje ne gre, — je dejal Roger.

Maurice se je pa zasmejal in odgovoril:

— Dragi Rogere, kronajte svojo ljubeznivost in potrpite se k mojemu notariju, da mu izročite moje pismo. Prošiti ga hočem, naj odide takoj k notariju vaše matere in se domeni z njim.

— Ah, to je zelo prijetna naloga, — je odgovoril Roger. — Kaj je res treba da grem jaz k vašemu notariju?

— Seveda. Ne pozabite, da bom moral zapustiti Georgetto, če mi ne storite te usluge.

— Če je tako, pa pojdem k vašemu notariju, toda, odkrito rečeno, ko bo Georgetta že omožena, bom prosil Klaro, naj nekaj let počaka z možitvijo, kajti ta posledek mi bo potreben za počitek po tolikih opravkih, ki jih imam z vama.

— Velja torej? Zanesem se na vas. Takoj napišem pismo, da ga odnesete mojemu notariju.

Segla sta si v roke in Roger je odšel. Sporočil je svoji materi, da mu je bilo naročeno pripraviti sestanek obeh notarjev.

— Glej, da si pridobiš naklonjenost notarija gospoda de Cizereta, — je dejala lepa hčrtenka de Marillac svoji sini; — prepričaj ga, da je Mauriceova sreča v Georgettinih rokah. Pravi, da ne zaupam tem starim ljudem, ki trdijo, da so s svojo učenostjo in inteligenco obdržali in povečali premoženje svojih roditeljev in ki si laste pravico dajati mladim najboljše nasvete v tem, kar smatrajo za njihove interese. V tem primeru bi ti njihovi interesi ne bili naši.

— Bodite brez skrbi, mamica, — je odgovoril Roger, — upam, da se mi bo posrečilo zaplesti Mauriceovega notarija v naše mreže tako, da se ne bo mogel iztrgati iz njih. Vi pa poskrbite, da Maurice ne bo imel časa za razmišljanje in za dolge odgovore svojega notarija, ki mu gotovo pošlje cele litanije navodil in nasvetov. Maurice sme ostati samo toliko časa, da mu bo lahko odgovoril:

— Domnite se čim prej z notanjem gospe de Marillac.

— Dobro, pojdi v miru, dete moje. Z Georgetto bova tako zaposlili Mauricea, da ne bo imel niti toliko časa, da bi se domnil s svojim notarijem.

— Zbogom, mati, že hitim. Svoji sestri poljubljaj in na svidenje!

Georgetta je prežala na svojega brata. Potegnila ga je za seboj k oknu in mu dejala:

— Vse bi bilo dobro, ko bi te poznala prej tako dobro kot zdaj, pravi žena možu. Pamenet mož bi ji moral odgovoriti: In bilo bi še boljše (ko bi poznala sama sebe nekoliko boljše.

Svetost in lepota pri ljudeh nista isto.

— Vse bi bilo dobro, ko bi te poznala prej tako dobro kot zdaj, pravi žena možu. Pamenet mož bi ji moral odgovoriti: In bilo bi še boljše (ko bi poznala sama sebe nekoliko boljše.

Blaznež ustrelil vseučiliškega profesorja

Ze pred 22 leti ga je hotel umoriti, streljal je nanj, pa ga ni zadel

Znani dunajski specialist za ušesne bolezni, šef ušesnega oddelka dunajske poliklinike, vseučiliški profesor dr. Gustav Alexander, je postal v terek opolne na dunajski ulici žrtev umora. Umoril ga je 52letni krojaški pomočnik Jan Soukup, ki je prispel v terek zjutraj iz Skalke na Dunaj z namenom umoriti profesorja. Vse kaže, da gre za zločin blazneža.

Profesor je prišel takoj po 12. uri pred gostilno »Pri rjavem jelenju« na Alsterstrasse. V tistem trenutku ga je od zadaj ogovoril siromašno oblečen mož in še predno se je mogel profesor obrniti, je potegnil neznanec, ki je imel v roki aktivko, iz žepa revolver in oddal na profesorja 4 ali 5 strelcev. Dr. Alexander se je opotekel, napravil še nekaj korakov, potem se je pa zgrudil in mimoidoči so ga odnesli v bližnjo hišo, kjer je kmalu izdihnil. Morilec je pobegnil v škodovo ulico, kjer so ga pa ljudje kmalu dohiteli in zadržali, dokler ni prišel stražnik, ki ga je aretir.

Kmalu se je zbrala velika množica ogorčenih ljudi, ki so začeli obdelovati morilca s palicami in pestmi tako, da je bil do krvi pretepen, predno ga je privedel stražnik na policijo. Najprej je izjavil, da na policijski sploš ne bo govoril, temveč da bo povedal samo sodišču, kaj ga je napotilo, da je profesorja umoril. Pozneje si je pa premislil in izpovedal, da se je hotel profesorju osvetiti, ker ga je pripravil ob službo. Preiskava je dognala, da je hotel Soukup dr. Alexanderu napasti že l. 1910, pa se mu napad ni posrečil. Prof. Alexander je operiral Soukupa l. 1905, nos, toda operacija se ni posrečila in Soukup pravi, da mu je profesor spalil obraz tako, da ga je gospodar baš zaradi tega odpustil iz službe in pozneje ni mogel več dobiti dela. V Soukupovem žepu so našli listek, ki pravi, da je prispel mož v terek iz Vratislave na Dunaj.

Morilec je duševno manj vreden individuum, dvakrat je bil že na opazovalnici in po njegovih zmedenih izpovedih se da sklepati, da ni pri zdravi pameti. Pripovedoval je, da ga je profesor že 20 let zasledoval in zato je sklenil odpotovati na Dunaj in ubiti ga.

Umorjeni prof. dr. Gustav Alexander je bil rojen Dunajčan in že kot mlad študent je bil najboljši slušatelj prof. Zuckerkandla. Posvetil se je ušesni medicini, l. 1903 je postal privatni docent, od leta 1907 je bil šef ušesnega oddelka na polikliniki, od leta 1909 pa redni profesor. Imel je mnoga visoka inozemska odlikovanja, med vojno je bil štabni zdravnik in šef ušesnega oddelka garnizijske bolnice na Dunaju. Od leta 1912 je bil predsednik

društva, ki skrbi za gluhe in naglušne.

Morilec Jan Soukup je doma iz Skalke na Češkoslovaškem in je brez konfesije. Že l. 1910 je prežal na Dunaju na dr. Alexander in je tudi streljal nanj, pa ga ni zadel. Po operaciji l. 1905 je zahteval od profesorja 20.000 kron odškodnine, pa je tožbo v vseh instancah izgubil. Po operaciji se je dal ponovno operirati v Rudolfov bolnici od primarija dr. Federerja, pa tudi z drugo operacijo ni bil zadovoljen in je zopet zahteval odškodnino, pa je ni dobil. Že po prvem atentatu na dr. Alexander so ga psihijatri preiskali in ugotovili, da ni pri zdravi pameti. V dunajski umobolnici je prebil vso vojno in šele l. 1922 so ga poslali kot tujega državljana v domačo občino.

Prvi madžarski krematorij

Vse kaže, da bo imela afeta madžarskega krematorija v Debrečinu za posledico kulturni boj. Prišlo je namreč na dan, da je duhovščina na čelu s primasom Seregyjem izposlovala od vlade prepoved otvoritve krematorija. V nedeljo je prejel župan mesta Debrečina dr. Varsary od notranjega ministra akt z obvestilom, da krematorij ne sme biti izročen svojemu namenu. Minister pravi v dopisu, da je župan osebno odgovoren za to, da se krematorij ne otvori. Župan mora poročati ministru, kako je mesto sploh prišlo do tega, da je zgradilo krematorij. Župan je pa v pogovoru s novinarji izjavil, da hoče na vsak način otvoriti krematorij in sežgati v njem prvo truplo, da ga bo lahko vlada javno obtožila. Ni namreč veljavnega madžarskega zakona, ki bi prepovedoval sežiganje mrtličev. Gre samo za naziranje katoliške cerkve, ki pa za Debrečin ni merodajna, kajti prebivalstvo je večinoma v taboru reformirane cerkve in reformistični škof je bil med prvimi, ki se je zavzel za zgraditev krematorija.

Zgradba krematorija je bila lani v občinskem svetu soglasno odobrena in za predlog sta glasovala tudi katoliški vseučiliški profesor bogoslovja Ferdinand Lang in grško-katoliški svečenik Papp. Župan je torej samo izvršil soglasni sklep občinskega sveta. Notranje ministrstvo tega sklepa ni razveljavilo in župan je osebno v ministrstvu opetovano posredoval v zadevi krematorija. Če bo ministrstvo vztrajalo na svoji prepovedi, se pritoži župan na vrhovno upravno sodišče.

Obzirnost je lepa, če izvira iz usmiljenja, ne dela pa nikomur časti, če je obziren iz strahopetnosti.

USODA ZAMUDNIKA

je čisto prav nesrečna. Kadar je čas, ni odlašati. Zato pravočasno kupite srečke drž. razredne loterije, ki začne z žrebanjem že 26. in 27. t. m. Srečke dobite v vseh prodajnicah „Jutra“ in v

Zadružni hranilnici r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c, 19

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo — Najmanjši oglaš Din 5.—

YOUQUET

bolgarsko kislo mleko, vedno sveže, kakor tudi vse mlečne izdelke prodaja Mlekarna, Dunajska cesta 17 (poleg kavarne Evropa). Po želji dostavlja tudi na dom. 41/T

Najcenejši nakup!

KONFEKCIJA — MODA
ANTON PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14. 22/T

ČEVLJI

NA OBROKE
»TEMPO«, Gledališka ulica 4 (nasproti opere) 19/T

VODOVODNEGA

INŠTALATERJA
le z dobrimi spričevali, ki se razume tudi na kleparstvo — sprejme Ivan Kavčič, kleparstvo in vodovodna inštalacija, škofja Loka. 1542

Tednik »ZABAVNI LIST«

Štavišče pri Kranju. — Vsaka številka samo Din 1.— Zahtevajte brezplačne ogledne številke! 37/T

PLETENA VRTNA

GARNITURA
v dobrem stanju naprodaj pod polovično ceno. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 1531

BRANJARILJO

z inventarjem, blagom in stanovanjem, kjer je prostor tudi za vinotoč, v najprometnejši ulici Zagreba, prodam za 9000 dinarjev. — Mesecna najemina 500 Din. — Pojasnila daje Koloman Vedo, Zagreb, Dubovačka ulica 21 — Trešnjavka. 1539

ŠTIRICEVNI RADIO

dober aparat na bateriji, kupi Novljan Jože, gostilna, pošta Višnja gora. 1540

BELEGA KROMPIRJA

kupim več vagonov. Ponudbe z navedbo cene na naslov: Bohinc Ivan sin, Medvode. 1550

CEVLJARSKE STROJE

Schärfmaschine, Lederwalzmaschine, Frobana Doppelmaschine, Durchnähmaschine in elektrischen motor po zelo ugodni ceni prodaja Anton Pelko v Kranju 1552

Hotel Bellevue, Omiš pri Splitu

Najlepša dalmatinska riviera. Morje, pesek, solnce, zrak, romantika nadkriljuje vse. Prebiti nekaj dni v hotelu Bellevue se pravi koristiti zdravju. Dobra hrana, zdravilna pitna voda v sobah, električna razsvetljava in kurjava. Peščeno kopališče. Takse ukinjene. Popust cenovnika. Na zahtevo pošljemo prospekte. Kompletna penzija Din 55.— do Din 75.— na dan.

SLASČICAR

samostojen delavec, išče zaposlenje. Gustav Veselič, Ormož.

PRODAJALKA

mešane stroke, z znanjem nemščine, išče službo v mestu ali na deželi. Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Prodajalka 1553«.

TOVORNI AVTO

2½ tonski, v zelo dobrem stanju prodam ali zamenjam za 1½ tonskega. Na ogled v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 51 (mlekarna). 1549

